

Behoort bij punt 7 van de agenda voor de raadsvergadering van 6 september 2010

onderwerp: Vaststelling van eindverslag inspraakprocedure en vaststelling van de monumentale bomenlijst

afdeling: Ruimtelijk Beheer
portefeuillehouder: G.M.P. Stoffels
besproken in commissie(s) Ruimte
datum bespreking(en): 12 juli 2010

Samenvatting voorstel

In vervolg op uw verzoek om een monumentale bomenlijst op te stellen, is op 22 september 2008 de monumentale bomennota 'Bomen verdienen bescherming' vastgesteld. In dit besluit is meegenomen dat de definitieve monumentale bomenlijst op een later tijdstip zou worden vastgesteld. De definitieve lijst wordt u nu ter vaststelling aangeboden, tezamen met het eindverslag van de inspraakprocedure betreffende het concept van de monumentale bomenlijst.

Voorstel besluit

Voorgesteld wordt om:

- het eindverslag van de inspraakprocedure betreffende het concept van de monumentale bomenlijst vast te stellen,
- de definitieve monumentale bomenlijst vast te stellen,
- het budget FCL 656020, ecl 42003 in de begroting 2011 af te ramen met € 2.000,-,
- er mee in te stemmen dat voor bomen die eigendom zijn van (semi)overheidsinstanties geen aanspraak kan worden gemaakt op een bijdrage in het onderhoud of vaktechnische ondersteuning,
- in aanvulling op de reeds vastgestelde bijdrageverordening een jaarlijks subsidieplafond van € 18.000,- vast te stellen waarbij de aanvragen in volgorde van binnenkomst worden behandeld,
- eveneens in aanvulling op de vastgestelde bijdrageverordening, vast te stellen dat met eigenaren die vijf of meer bomen bezitten aparte afspraken worden gemaakt over de toe te kennen bijdrage,
- de aangepaste bijdrageverordening vast te stellen. Het betreffende ontwerpbesluit bieden wij hierbij ter vaststelling aan.

Financiële consequenties

Voor eenmalige voorbereidingskosten is reeds een krediet beschikbaar gesteld (Monumentale bomen FCL 7560805 ECL 33000).

In verband met de uitvoering van de bijdrageverordening is voor structurele kosten met ingang van het begrotingsjaar 2010 bij "Bomenbeheer" (FCL 656020, ecl 42003) een bedrag geraamd van € 12.500,-. Er staan meer bomen op de definitieve lijst dan op de conceptlijst in 2008 en derhalve is bij de kadernota reeds € 7.500,- bijgeraamd. Inmiddels is gebleken dat voor de uitvoering van de bijdrageverordening in totaal € 18.000,- nodig is en stellen wij voor om dit budget in de begroting 2011 af te ramen met € 2.000,-.

Daarnaast is mogelijk budget nodig voor de aanpassing van bestemmingsplannen als een monumentale boom gekapt wordt. Op dit moment is nog niet duidelijk of zich dit structureel voor zal doen. Afhankelijk van de gemaakte kosten zal hiervoor eventueel een bedrag in de najaarsnota 2010 of kadernota 2012 worden bijgeraamd.

Voor de uitvoering van de bijdrageverordening is ongeveer 0,1 fte nodig. Kosten hiervan bedragen € 5.800,-. Vooralsnog gaan we er vanuit dat deze kosten kunnen worden gecompenseerd door de besparing die deregulering van het kapbeleid zal opleveren.

Toegepaste wetten / verordeningen etc.

- Monumentale bomennota 'Bomen verdienen bescherming'
- Bijdrageverordening Monumentale bomen
- "Algemene Plaatselijke Verordening Cuijk 2008" (APV)
- AWB

Voorlichting / communicatie

Inwoners zullen via het Cuijks Weekblad op de hoogte worden gesteld van de vaststelling van de monumentale bomenlijst. De lijst zal op de site van de gemeente worden geplaatst en kan op het gemeentehuis worden ingezien. Eigenaren en reclamanten worden per brief geïnformeerd.

Toelichting op het voorstel

Het proces

Op 12 december 2005 zijn de beleidsuitgangspunten voor het opstellen van een 'Gemeentelijke monumentale bomenlijst' vastgesteld. Hierbij werd het doel als volgt weergegeven:

Het beschermen van de op de lijst staande bomen tegen vroegtijdige kap, het voorkomen van verstoring van de groeimogelijkheden door ondergrondse of bovengrondse activiteiten en het tegengaan van ontwikkelingen die de standplaats van de boom nadelig beïnvloeden.

Dit heeft er toe geleid dat op 22 september 2008 de monumentale bomennota 'Bomen verdienen bescherming' door u is vastgesteld en tegelijkertijd heeft u kennis kunnen nemen van een concept monumentale bomenlijst. Naast bovengenoemd doel is in de nota tevens als doel opgenomen dat:

de gemeente de ontwikkeling van een duurzame, vitale en herkenbare boombeplanting in de gemeente wil stimuleren.

In het besluit is meegenomen dat de definitieve monumentale bomenlijst op een later tijdstip zou worden vastgesteld. De definitieve lijst wordt u nu ter vaststelling aangeboden. Op de lijst zijn zowel de monumentale als de potentieel monumentale bomen opgenomen ¹⁾. Waar hierna wordt gesproken over monumentale bomen, worden ook de potentieel monumentale bomen bedoeld.

¹⁾ Een boom is monumentaal indien deze minimaal 60 jaar is, in goede conditie en een levensverwachting heeft van minimaal 10 jaar. Een potentieel monumentale boom kan jonger zijn en heeft daarnaast een andere waarde zoals beeldbepalend, cultuurhistorisch, etc. (zie monumentale bomennota voor volledige omschrijving).

U heeft te kennen gegeven dat inwoners van gemeente Cuijk bij de inventarisatie van de monumentale bomen betrokken moesten worden. Hiertoe is een werkgroep opgericht bestaande uit een vertegenwoordiging van een aantal verenigingen uit Cuijk, te weten IVN, Milieuvereniging Land van Cuijk, Wildbeheereenheid en Foto-archiefdienst. De leden van de werkgroep hebben hun kennis van het gebied en hun ervaring aangewend om de concept bomenlijst aan te vullen.

Daarnaast konden burgers zelf een boom aanmelden om opgenomen te worden in de lijst.

Om burgers op de hoogte te houden, zijn gedurende het afgelopen jaar verschillende publicaties in het Cuijks Weekblad geplaatst, in de weken 13 en 32 van 2009 en in de weken 1, 4 en 6 van 2010.

Na afronding van de inventarisatie door de werkgroep is de aangevulde lijst gecontroleerd door een boomdeskundige van een extern bureau. Hierbij is beoordeeld of de bomen op de lijst voldoen aan de criteria zoals genoemd in de monumentale bomennota.

Vervolgens zijn alle eigenaren van de monumentale bomen per brief geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om één of meer van hun bomen op de monumentale bomenlijst te plaatsen en deze vervolgens vast te stellen. Bij de brief was een folder gevoegd waarin nader

werd uitgelegd wat het inhoudt om eigenaar te zijn van een monumentale boom. In de brief werden de eigenaren uitgenodigd één van de twee inloopavonden te bezoeken die begin februari werden gehouden. Hier was gelegenheid om vragen te stellen, toegespitst op de eigen situatie. Via het Cuijks Weekblad werden ook andere belanghebbenden en belangstellenden uitgenodigd de inloopavonden te bezoeken.

Van 11 februari tot en met 25 maart 2010 heeft de lijst ter inzage gelegen en was er gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Er zijn 19 zienswijzen ingediend; hiervoor wordt verwezen naar bijgevoegd eindverslag van de inspraakprocedure. Na vaststelling van de lijst staat nog de mogelijkheid tot beroep open voor de reclamanten.

Na vaststelling van de monumentale bomenlijst, worden de monumentale bomen en hun groeiplaats inclusief beschermingsmaatregelen opgenomen in de diverse bestemmingsplannen.

Zoals ook aangegeven in de vastgestelde bomennota, zal de monumentale bomenlijst de eerste keer door de raad worden vastgesteld. Vervolgens is het college gemandateerd de lijst vast te stellen.

Consequenties vaststellen lijst

Bescherming

De raad heeft het initiatief genomen monumentale bomen te behouden en heeft hiertoe een visie opgesteld. In de monumentale bomennota is beleidsmatig vastgelegd hoe de gemeente Cuijk omgaat met haar monumentale bomen. Met het opstellen en vaststellen van de monumentale bomenlijst wordt uitvoering gegeven aan dit beleid.

Het vaststellen van de lijst schept duidelijkheid over welke bomen het waard zijn om extra bescherming te bieden. Duidelijkheid voor de gemeente, maar ook voor de eigenaar. Tot op heden mogen bomen van een monumentale grootte niet zonder vergunning gekapt worden. Het gaat hier om bomen met een bepaalde waarde (bijvoorbeeld voor stads- en dorps schoon, zie Algemene Plaatselijke Verordening, afdeling 3, artikel 4.3.4 lid 1), waarvoor geen kapvergunning werd verleend. Hier lag echter geen eenduidig beleid aan ten grondslag. Met de reeds vastgestelde bomennota en de nu vast te stellen bomenlijst bestaat er wel beleid waaraan gerefereerd kan worden.

Dat betekent niet dat er na het vaststellen van de lijst nooit meer een kapvergunning zal worden afgegeven voor monumentale bomen. De bomen die voorkomen op de lijst mogen uitsluitend gekapt worden indien sprake is van een ernstige bedreiging van de openbare veiligheid, een noodtoestand of andere uitzonderlijke situaties (zie Algemene Plaatselijke Verordening, afdeling 3, artikel 4.3.14 lid 1).

Zou de lijst niet worden vastgesteld, dan zijn de monumentale bomen in de gemeente niet goed beschermd.

Vaktechnische ondersteuning

Naast de financiële bijdrage biedt de gemeente vaktechnische ondersteuning waarbij een boomdeskundige van de gemeente jaarlijks alle monumentale bomen controleert, tenzij de eigenaar hiervoor geen toestemming verleent. De controle van deze (± 750) particuliere bomen wordt opgenomen in de jaarlijkse VTA-inspectie (Visual Tree Assessment) van de 22.000 bomen die de gemeente in totaal telt.

Hierbij wordt gekeken naar de gezondheid van de boom. Mocht de boom gebreken vertonen, dan krijgt de eigenaar hiervan bericht.

Bijdrage onderhoud

- Financieel

Bij de vaststelling van de beleidsuitgangspunten voor het opstellen van een 'Gemeentelijke monumentale bomenlijst' op 20 februari 2006, heeft u te kennen gegeven dat de mogelijkheden voor een compensatieregeling voor de particuliere boomeigenaren onderzocht moesten worden. Aan uw besluit is voldaan door bij de vaststelling van de

monumentale bomennota ook een bijdrageverordening vast te stellen die er in basis op neerkomt dat particuliere eigenaren één keer per tien jaar een bijdrage van € 250,- per boom kunnen aanvragen als tegemoetkoming in de onderhoudskosten. Wij willen nogmaals benadrukken dat er géén onderhoudsverplichting bestaat en dat het gaat om een tegemoetkoming in en niet om een vergoeding van de totale kosten. Juist omdat er geen onderhoudsverplichting bestaat, is de tegemoetkoming in het leven geroepen om eigenaren te ondersteunen en te motiveren hun monumentale bomen zo goed mogelijk te verzorgen zodat ze kunnen groeien en behouden blijven voor de toekomst. Het is immers zo dat een boom, of deze nu monumentaal is of niet, onderhoud nodig heeft. Vóór het vaststellen van de monumentale bomenlijst, komt het onderhoud nog volledig voor rekening van de eigenaar. Na vaststelling krijgt de eigenaar een vergoeding.

Voor de uitvoering van de bijdrageverordening is bij "Bomenbeheer" (FCL 656020, ecl 42003) een bedrag geraamd van in totaal € 20.000. Inmiddels is gebleken dat voor de uitvoering in totaal € 18.000,- nodig is; hierin is meegenomen dat voor bomen van (semi-) overheidsinstanties geen aanspraak gemaakt kan worden op een bijdrage in het onderhoud. Wij stellen wij voor om bovengenoemd budget in de begroting 2011 af te ramen met € 2.000,-.

Per jaar is dan € 18.000,- beschikbaar voor uitbetaling van bijdragen. Wij stellen voor om in aanvulling op de vastgestelde bijdrageverordening een zogenaamd subsidieplafond in te stellen waarbij de aanvragen in volgorde van binnenkomst worden behandeld. Zodra in een jaar € 18.000,- aan bijdragen is uitbetaald, schuiven alle volgende aanvragen door naar het volgende jaar.

- Eveneens in aanvulling op de vastgestelde bijdrageverordening stellen wij voor om met eigenaren die vijf of meer bomen bezitten, aparte afspraken te maken over de toe te kennen bijdrage (bijvoorbeeld spreiding van de uitbetaling over een aantal jaren). Dit om te voorkomen dat het jaarlijks beschikbare budget wordt opgesoupeerd door slechts een klein aantal eigenaren.

- **Personeel**

Daarnaast heeft de uitvoering van de bijdrageverordening personele consequenties. De regeling zoals al vastgesteld op 22 september 2008 omvat het volgende.

Een aanvraag voor een bijdrage moet worden ingediend voordat het onderhoud daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Bij de aanvraag moet een begroting worden gevoegd van de kosten, opgesteld door een deskundig boomverzorger. Een medewerker van de gemeente controleert of het geplande onderhoud nodig is en vervolgens kan de aanvraag worden goedgekeurd. Nadat het onderhoud is uitgevoerd, wordt de rekening van de boomverzorger bij de gemeente ingediend en kan tot uitbetaling worden overgegaan. Er moet een administratie worden opgesteld om bij te houden welke bedragen aan de eigenaren zijn uitbetaald.

De verwachting is dat de totale afhandeling ongeveer 0,1 fte (€ 5.800,-) in beslag zal nemen. Dit is gebaseerd op het volgende:

Er staan 760 particuliere bomen op de lijst die bij 140 eigenaren in bezit zijn. Dit betekent dat gemiddeld genomen elk jaar voor 76 bomen een bijdrage in het onderhoud zal worden gevraagd door ongeveer 20 eigenaren (sommigen hebben één boom, anderen hebben 10 bomen of meer). Per jaar moeten dus 20 verzoeken worden afgehandeld waarbij de verwachting is dat het eerste jaar/de eerste jaren na vaststelling de meeste verzoeken binnenkomen. Per aanvraag zal ongeveer zes uur nodig zijn voor afhandeling. Hierbij is ook rekening gehouden met bezwaar en beroep.

Wij hebben de mogelijkheid onderzocht om afspraken te maken met één boomverzorgingsbedrijf zodat eigenaren van een monumentale boom korting kunnen krijgen op het uit te voeren onderhoud. Dit blijkt in de praktijk echter niet uitvoerbaar. Van te voren kan niet worden aangegeven om wat voor soort werkzaamheden het gaat omdat niet elke boom hetzelfde onderhoud vraagt. Derhalve kan geen prijs aan het onderhoud worden gekoppeld en kan ook geen offertevergelijking plaatsvinden.

De in 2008 vastgestelde verordening zoals hierboven beschreven, is omslachtig, met name voor de particuliere eigenaar. Wij stellen daarom voor de verordening te vereenvoudigen en hebben hiertoe een aangepaste versie bijgevoegd. Hierin is het niet meer vereist het onderhoud door een deskundig boomverzorger te laten uitvoeren. Via een standaardformulier kunnen eigenaren de bijdrage aanvragen waarbij deze op volgorde van binnenkomst gehonoreerd zullen worden, tot het subsidieplafond is bereikt. Controle op het uit te voeren of uitgevoerde onderhoud zal plaatsvinden via de jaarlijkse inspectie door de boomdeskundige van de gemeente. Bijkomend voordeel hiervan is dat voor de uitvoering van de regeling minder manuren (dus minder dan 0,1 fte) nodig zijn.

Versoepeling kapvergunningenbeleid

Als gevolg van het vaststellen van de monumentale bomenlijst kan het kapvergunningenbeleid worden versoepeld. Ook in het kader van de deregulering is dit een stap in de goede richting. Er moet nog onderzocht worden hoe de nieuwe verordening er precies uit komt te zien, maar als we de kapvergunningen voor particuliere bomen zouden afschaffen, betekent dit op jaarbasis een besparing van 145 manuren (uren van Publiekszaken en de buitendienst). Voorlopig gaan we er vanuit dat deze besparing in uren gebruikt kan worden voor de uitvoering van de bijdrageverordening.

Ook een versoepeling waarbij alleen nog voor bomen met een omvang groter dan bijvoorbeeld 100 cm (nu is dat 47,1 cm) een kapvergunning moet worden aangevraagd, levert al een besparing op van ongeveer 100 uur per jaar.

De versoepeling van het kapvergunningenbeleid wordt meegenomen in de deregulering van de APV.

Opname in bestemmingsplan

Na vaststelling van de lijst kunnen de bomen worden opgenomen in de diverse bestemmingsplannen. Hiermee wordt verstoring van de groeiomstandigheden door onder- en bovengrondse activiteiten voorkomen en kunnen ontwikkelingen worden tegengegaan die de standplaats nadelig beïnvloeden.

Als een monumentale boom gekapt wordt, bijvoorbeeld omdat deze ziek is, dan moet ook het betreffende bestemmingsplan worden aangepast. Het is niet wenselijk om de kosten voor aanpassing af te wentelen op de particuliere eigenaar. Op dit moment is nog niet in te schatten of dit zich structureel voor zal doen. Op basis van bevindingen zal blijken of hiervoor budget beschikbaar gesteld moeten worden.

Alternatieven

Het bovenstaande is de uitvoering van door u geïnitieerd en reeds vastgesteld beleid, maar wij realiseren ons dat in deze tijden van bezuinigingen kritisch naar (extra) uitgaven gekeken moet worden. Daarom hebben wij een aantal alternatieven onderzocht.

Alternatief 1

Het eerste en eenvoudigst uit te voeren alternatief dat ook meteen de grootste besparing oplevert, is geen uitvoering te geven aan het beleid; met andere woorden de monumentale bomenlijst niet vast te stellen.

Dit betekent wel dat alle middelen (tijd en geld) die hier tot nu toe aan zijn besteed, als weggegooid beschouwd kunnen worden. Het heeft daarnaast tot gevolg dat geen deregulering van het kapbeleid kan plaatsvinden. Bovendien is het beleid niet voor niets opgesteld en vastgesteld; de raad heeft de waarde ingezien van de monumentale bomen in onze gemeente en het belang van bescherming hiervan.

Door diverse publicaties zijn alle inwoners geïnformeerd over de monumentale bomen en het belang hiervan voor iedereen. Belanghebbenden zijn rechtstreeks aangeschreven en uitgebreid geïnformeerd over het hoe en waarom van een monumentale bomenlijst. Inloopavonden zijn gehouden om extra informatie te verschaffen.

Nu terugkomen op eerder vastgesteld beleid, tast de geloofwaardigheid van de gemeente aan en geeft het signaal af dat niet zorgvuldig met het geld van de burger wordt omgesprongen.

Alternatief 2

Bij het tweede alternatief is gekeken of het mogelijk is om de lijst wel vast te stellen maar hierbij kosten te besparen. Een aantal mogelijkheden op een rij:

- Door de criteria aan te scherpen, bijvoorbeeld de leeftijdsgrens te verhogen van 60 naar 80 jaar, zal het aantal bomen op de lijst afnemen. Het is nu echter zo dat ook bomen jonger dan 60 jaar en met een bepaalde waarde, zoals beeldbepalend of cultuurhistorisch, zijn opgenomen in de lijst met als status 'potentieel monumentaal'. Deze bomen zijn opgenomen om er voor te zorgen dat niet alleen de huidige monumentale bomen behouden blijven, maar dat er ook in de toekomst monumentale bomen bijkomen. Als we de leeftijdsgrens verhogen, dan zouden we de bomen die dan afvallen, op moeten nemen als potentieel monumentaal. Het totale aantal bomen op de lijst blijft dan gelijk.
- We kunnen er ook voor kiezen deze bomen niet als potentieel monumentaal op te nemen. Dat betekent dan automatisch dat alle potentieel monumentale bomen van de lijst moeten worden verwijderd. Vanzelfsprekend wordt het doel van de lijst, namelijk het beschermen van waardevolle bomen in de gemeente Cuijk en het stimuleren van de ontwikkeling van een duurzame, vitale en herkenbare boombeplanting in de gemeente, dan niet gehaald. Het vastgestelde beleid wordt hiermee slechts gedeeltelijk ten uitvoer gebracht en de monumentale bomenlijst wordt een statische lijst. Bovendien geldt ook hier dat belanghebbenden uitgebreid geïnformeerd zijn over het hoe en waarom van een monumentale bomenlijst. Nu terugkomen op eerder vastgesteld beleid, tast de geloofwaardigheid van de gemeente aan en geeft het signaal af dat niet zorgvuldig met het geld van de burger wordt omgesprongen. Ook zou geen deregulering van het kapvergunningbeleid kunnen plaatsvinden.
- Voor bomen die eigendom zijn van (semi-)overheidsinstanties zoals bijvoorbeeld Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en dergelijke, kan geen aanspraak worden gemaakt op een bijdrage in het onderhoud en/of vaktechnische ondersteuning. Het gaat om 54 bomen; dat levert een besparing op van € 13.500,- in tien jaar. In verband met de bescherming, worden de bomen wel op de lijst gehandhaafd.

Ter inzage:

- Overzicht ambtshalve wijzigingen

Ter inzage en digitaal beschikbaar via www.cuijk.nl agenda commissie Ruimte 12 juli 2010

- Eindverslag inspraakprocedure concept monumentale bomenlijst
- Monumentale bomenlijst
- Bijdrageverordening monumentale bomen.

Cuijk, 22 juni 2010

Burgemeester en wethouders van Cuijk,

P.M. van de Koolwijk
secretaris

P. Mengde
burgemeester